

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH

NOVIČNIK

št.1/november 2019

V Evropskem tednu mobilnosti je **več kot 40.000 otrok** iz več kot 120 šol in 110 vrtcev po celotni Sloveniji **izvajalo aktivnosti Gremo peš!** in **Beli zajček**. Obe aktivnosti sta namenjeni ozaveščanju in vzgajanju na področju trajnostne mobilnosti najmlajših in spodbujata trajnostne prihode v šolo oz. vrtec. V 2019 je bilo izvedenih 9 regijskih usposabljanj namenjenih koordinatorskim in koordinaticam aktivnosti trajnostne mobilnosti v šolah in vrtcih, kjer je bilo usposobljenih 290 strokovnih sodelavcev.

Vas zanima, kako so se lotili izvedbe Belega zajčka v vrtcih širom Slovenije? Izvedli so še ogromno drugih aktivnosti, ki spodbujajo trajnostno mobilnost. Preberite si navdihujoče zgodbe.

Novičnik pripravili v Focusu, društvu za sonaraven razvoj, oblikovala Polona Šavc

Aktivnosti potekajo v okviru projekta Ministrstva za infrastrukturo – Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih, v konzorciju partnerjev (Focus, društvo za sonaraven razvoj, RRA Sinergija, IPoP, Cipra Slovenija in Filozofska fakulteta).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

sptm

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

IPoP

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

NOVIČKA

V našem vrtcu sodelujejo v projektu otroci iz petih oddelkov, skupaj 82 otrok. Imamo tri oddelke prvega starostnega obdobja in dva oddelka drugega starostnega obdobja. Na prvem roditeljskem sestanku smo starše seznanili s projektom, kakšen je namen slednjega ter kakšne dejavnosti oz. naloge bomo izvajali skupaj z otroki in starši. V ta namen smo jim razdelili promocijske letake ter anketne vprašalnike o njihovih potovalnih navadah.

Igro »Beli zajček« so skupine izvajale v mesecu septembru in oktobru, po posameznih oddelkih so se strokovne delavke odločile na kakšen način bodo otrokom predstavile zgodbo o zajčku ter kako bodo lepili bele krogce. V dveh oddelkih so se odločile, da imajo kar enega zajčka, v ostalih oddelkih pa so otroci samostojno izrezovali svoje zajčke. Vsi oddelki so se odločili, da dejavnost izvajajo en teden.

Skupina »Račke« - zajček v igralnici, strokovna delavka je zgodbo o Belem zajčku otrokom predstavila s pomočjo slikanice, ki jim jo je sama naredila. Zgodbo so potem ob slikah večkrat ponovili.

Da pa bi otroci lažje dojemali zgodbo o Belem zajčku, glede na to, da so med najmlajšimi, so ustvarjali v različnih likovnih tehnikah, beli zajčki so postali sivi zaradi izpušnih plinov (barvanje s flomastri) in sivi zajčki so postali nazaj beli, ko so ljudje pričeli za prevoz iz enega kraja v drugi kraj uporabljati avtobus, več so hodili peš ...(lepljenka).

Za prvo dejavnost so izbrali glede na to, da smo imeli v skupini temo »Promet« spoznavanje različnih prevoznih sredstev v okviru trajnostne mobilnosti (avtobus, vlak,...). Vse to so najprej spoznavali preko zgodb in slikanic v jutranjem krogu, prisluhnili so pesmi »Zavtobusom k teti«, ki so spremljali tudi z malimi ritmičnimi instrumenti. Dejavnost so obogatili z likovnim ustvarjanjem-risanjem in barvanjem avtobusev.

V skupini »Žolne« so strokovne delavke otrokom izrezale zajčke, jih pritrdile na oglasno desko pred vhodom v igralnico. Otroci so skupaj s starši lepili krogce ob odhodu iz vrtca, strokovne delavke pa so način odhoda zabeležile v za to namenjeno tabelo.

Kot prvo dejavnost so si zadali, da bodo spoznavali pomembnost neuporabe avtomobila vsakodnevno. Z različnimi knjigami in slikanicami so najprej spoznavali na kakšen način lahko še drugače potujemo razen, da

uporabimo avtomobile. Tako so poudarjali pomen vsakodnevnega gibanja- hoje, vožnje s kolesi, skiroji itd. V telovadnici so si pripravili dejavnost in sicer mini prometni poligon, kjer so otroci hodili, se vozili s poganjalci...skozi, mimo, čez prometne ovire z upoštevanjem pravil.

V drugo dejavnost so vključile starše, katere so povabile v vrtec skupaj z otroki. Izvedli so pohod na katerega so otroci prišli s poganjalci, tricikli,... Zbrali so se na igrišču pred vrtcem, nato pa so se odpravili na sprehod. Na koncu pa so vsi dobili medalje za prehojeno oz. prevoženo pot.

V skupini »Čaplje« so se prav tako odločili, da imajo pred igralnico enega zajčka, na katerega otroci skupaj s starši pri prihodu oz. odhodu iz vrtca lepili krogce, v tabelo pa so strokovne delavke zabeležile na kakšen način so prišli v vrtec. Zgodbo o belem zajčku so spoznavali preko lutkovne igre, katero sta pripravili strokovni delavki oddelka. V skupini so se veliko pogovarjali o prometni varnosti in o tem, kako se kot pešci vedemo v prometu. V ta namen so spoznali pesmico »Ko grem čez cesto« in si izdelali igralno podlogo ter vozila iz odpadne embalaže. Poblize so spoznali avtobus, si ogledali avtobusno postajo.

V skupini »Sovice« si je vsak otrok sam izrezal svojega zajčka, prebrali so zgodbo o Belem zajčku, se pogovarjali o vsebini. Vsak otrok je sam prilepil bel krog, če je v vrtec prišel peš, s kolesom, skirojem...Način prihajanja so zabeležili v tabeli s štampiljko.

Kot dejavnost so si zadali vsakodnevne sprehode v okolici vrtca in spoznavanje prometnih predpisov. Teden dno so imeli kolesarjenje in vožnje s skiroji z upoštevanjem navodil, ki se uporabljajo v prometu. Prav tako so si ogledali predstavo »Jaka v prometu«. Likovno so ustvarjali z barvicami na papir in s kredami na šolskem igrišču (obrisovanje telesa, ko prečkamo cesto peš, ko kolesarimo...).

Pogovarjali so se, kako še lahko drugače skrbimo za bel kožušček, zdravje živali-pogovor z otroki. V ta namen so poskrbeli za okolico vrtca (pobiranje smeti), si ogledali različne slike, kako smeti ogrožajo zdravje živali.

Otroci so ugotovili, da so smeti prisotne tudi v vodi, če živali to uživajo lahko zbolijo ali pa se jim plastična embalaža zatakne v dihalih oz. prebavilih. Med sprehodom so tudi ob

spomenikih opazili veliko sveč in skupaj so prišli do ugotovitve, da bodo v bližnji prihodnosti postale odpadke. Na kamenčke so narisali svečke, ki lahko zamenjajo plastične sveče.

V skupini »Vodomci« so zgodbi o Belem zajčku prisluhnili ob pripovedovanju strokovnih delavk. Sami so si obrisali vsak svojega zajčka in na to izrezali. Prihode oz. odhode iz vrtca so sami vnašali v tabelo v igralnici. Ogledali so si predstavo »Jaka v prometu« in se seznanjali z varnostjo v prometu kot pešci. Da bi dejavnost še dodelali so v svojo sredino povabili policista, s katerim so se najprej pogovarjali o varnosti v prometu kot pešci. Na kaj vse morajo paziti, ko so udeleženi v prometu jim je le-ta najprej povedal, nato pa so tudi sami pregledali varne poti v okolici vrtca oz. šole.

Na temo so tudi likovno ustvarjali in sami poskušali v risbi prikazati kaj so to varne poti za pešce.

Otroci in starši so projekt dobro sprejeli. Otroci so starše sami spodbujali, da morajo del poti v vrtec prepešati oz. uporabiti skiroje, kolesaPri najmlajših smo opazili, da so se starši potrudili, da so skupaj z otrokom pot od avtomobila do garderobe v vrtcu prehodili. Dejavnosti bodo strokovne delavke izvajale še v prihodnjih mesecih, vključili bomo tudi predlog za občino-izboljšanje nevarnih delov poti v okolici vrtca.

Vrtec Pikapolonica pri OŠ Cerklje ob Krki
Koordinatorica projekta: Mojca Žnidarič, dipl. vzg.

BELI ZAJČEK V VRTCU NA SENOVEM

V vrtcu na Senovem smo se odločili, da v letošnjem šolskem letu sodelujemo v projektu Trajnostna mobilnost. Staršem smo na starševskih sestankih predstavili projekt, jim razdelili anketne vprašalnike in v Tednu mobilnosti, to je 16. 9. 2019, začeli izvajati igro Beli zajček. Izvajali smo jo dva tedna. V projektu je sodelovalo 89 otrok. Odziv otrok in staršev je bil zelo dober. Glede na anketne vprašalnike pred igro, ki so pokazali, da se večino otrok v vrtec vozi z avtomobili, je bil delež takšnih med izvajanjem igre Beli zajček veliko manjši. Otroci so starše vzpodbujali, da so jih v vrtec spremljali peš ali s kolesi, tisti bolj oddaljeni, pa so prepešali vsaj del poti. Zanimivo je, da so se nekateri pridružili osnovnošolcem pri projektu Peš bus in na ta način v vrtec prihajali peš.

Poleg igre Beli zajček smo izvajali različne dejavnosti. Raziskovali smo, katera prevozna sredstva so okolju prijaznejša. Otroci so povedali, da so to električna vozila. Ogledali smo si polno parkirišče in ugotavljali, ali je dovolj veliko. Otroci so prepoznali, da je premajhno in se niso strinjali s tem, da bi bližnji travnik spremenili v parkirišče. Naštevali so druga parkirišča v okolici. Pogovarjali smo se o javnih prevoznih sredstvih, povedali čemu služijo in poiskali avtobusno postajo. Otroci so pokazali veliko zanimanja in

interes, da bi v vrtec pogosteje prihajali peš, s kolesom ali skirojem. Dejavnosti po skupinah so bile raznolike. Razmišljali smo tudi, katero prevožno sredstvo še lahko uporabimo za daljše potovanje. Igrali smo se igro Vlak in se igrali z leseno železnico.

EN, DVA, TRI, VLAK STOJI. POTNIKI VSTOPITE.
 VLAK PELJE, S KOLESI MELJE. NAJPRED POČASI, NATO HITREJE.
 PELJEMO SE V KRŠKO, CELJE, LJUBLJANO...

OŠ XIV. divizije Senovo, enota vrtec
Koordinator projekta: koordinatorica Dragica Lužar

NOVIČKA IZ VRTCA PRI OŠ RAKA

IGRA BELI ZAJČEK

Vzgojiteljice smo staršem predstavile projekt ter jim razdelile anketne vprašalnike na 1. roditeljskem sestanku. Otrokom smo v vrtcu prebrale zgodbo o belem zajčku ter jo prav tako posredovale staršem, da so se o zajčkih lahko pogovarjali še doma. V tednu mobilnosti smo bili zelo aktivni in v vrtec prihajali peš od doma ter različnih lokacij v bližini vrtca, kjer so starši lahko pustili avto in varno pripeljali otroka v vrtec. Za točnejše informacije o prihajanju/odhajanju v vrtec smo strokovne delavke pripravile tabelo v katero so starši vpisovali ali so prišli/odšli z otrokom peš iz vrtca domov ali do oddaljenega parkirišča, ali jim to ni uspelo. Vsak otrok je izrezal svojega sivega zajčka na katerem so nalepili še svoj znak, tako da je vsak otrok vedel kateri zajček je njegov. Otroke je igra Beli zajček zelo motivirala za izvajanje dejavnosti in posledično tudi starše.

RISALI NA TEMO: Način prihoda v vrtec.

Vrtec pri OŠ Raka
Zapisala koordinatorica: Katja Žičkar

IZVAJANJE PROJEKTA TRAJNOSTNA MOBILNOST, V VRTCU PRI OŠ VELIKA DOLINA

V projekt so bile vključene vse tri skupine vrtca:

- Medvedki (prvo starostno obdobje), 8 otrok, (igra Beli zajček od 24.9.2019 do 2.10.2019).
- Pikapolonice (kombiniran oddelek), 15 otrok, (igra Beli zajček od 23.9.2019 do 1.10.2019).
- Zajčki (drugo starostno obdobje), 22 otrok (igra Beli zajček od 24.9.2019 do 2.10.2019).

Z igro Beli zajček smo želeli prispevati k spreminjanju potovalnih navad in posledično k zmanjševanju motoriziranega prometa v okolici vrtca. Želeli smo prispevati k zmanjšanju obremenitev na okolje ter spodbujati gibanje otrok.

S pomočjo igre »Beli zajček« smo tematiko trajnostne mobilnosti v vrtec prenesli prek zgodbe o belem zajčku, katerega kožušček je umazan zaradi izpušnih plinov avtomobilov. Otroci so si ustvarili vsak svojega belega zajčka, ga s sivo kredo prebarvali, da je postal umazan, nato pa ga z belim krogcem dnevno čistili, če so v vrtec prihajali peš, s kolesom, skirojem... Vzgojiteljice v prvem starostnem obdobju so izvedbo igre prilagodile starosti otrok. Ker je način prihoda otrok v vrtec v veliki meri odvisen od staršev, smo jih na roditeljskem sestanku in pa preko elektronske pošte prosili, da igro podprejo.

V skupini Zajčki in Pikapolonice smo ustvarjali plakat Trajnostnamobilnost, tako, da smo porazličnih reklamah iskali sličice javnih prevoznih sredstev in jih lepili na šelešamer.

Obiskal nas je tudi policist, ki nas je opozoril na varno obnašanje v prometu. Skupaj smo se odpravili na sprehod in si še posebej ogledali »nevarne točke« v okolici vrtca. Iz odpadnega kartona so otroci ustvarjali vlake in avtobuse, s katerimi so se igrali med spontano igro.

Otroci in vzgojiteljice, ter nenazadnje straši, smo vsi s sodelovanjem v projektu zadovoljni, saj nam je vsem prinesel nekaj novega in zanimivega. Vsi skupaj smo pričeli razmišljati o stvareh, o katerih brez sodelovanja v projektu ne bi.

Vrtec pri OŠ Velika Dolina

Zapisala koordinatorka: Zvonka Grilc

BELI ZAJČEK V VRTCU PRO OŠ GLOBOKO

V Vrtcu pri OŠ Globoko je v projektu sodelovalo 51 otrok, starih od 1–6 let. Staršem smo ga predstavili na 1. roditeljskem sestanku. Izvajali smo ga v času evropskega tedna trajnostne mobilnosti 2019 in ga v oddelkih prilagodili starosti in razvojni stopnji otrok. Belega zajčka so otroci spoznali na različne načine: pri najmlajših otrocih (1–2 leti) preko sličic zajčje družine, dreves in ceste, po kateri so otroci vozili plastična vozila in tako z »izpušnimi plini« umazali zajčke in drevesa, v oddelku 2–3 letnikov je v kratki lutkovni predstavi človek z velikim avtomobilom, ki je pripeljal v gozd, zajčka vsega umazal s svojimi izpušnimi plini, v oddelku 3–4 letnikov pa sta si strokovni delavki izmislili zgodbo o belem zajčku, ki je peš prišel iz Ljubljane v Globoko in otroke spodbudili k ugotavljanju, od česa bi lahko bil zajček umazan in kaj bi lahko spremenili. V oddelku najstarejših otrok (4–6 let) so otroci ob knjižnem gradivu spoznali, da vozila z izpušnimi plini onesnažujejo zrak, zato so iz odpadne embalaže izdelali okolju prijazna prevozna sredstva. Izdelali so tudi zemljevid Globokega, kjer so označili ne/varne odseke, ki jih bodo posredovali Občini Brežice. V vseh oddelkih so nastali plakati za beleženje načina prihoda v vrtec in motivi zajčkov, kamor so otroci lepili bele kroge in tako čistili njihove kožuščke. Globoko je razpršeno naseljeno, zato smo poskušali »čiščenje« zajčkov omogočiti tudi tistim, ki so od vrtca bolj oddaljeni. Tako so v najmlajših oddelkih pred začetkom izvajanja igre z otroki označili zajčkovo pot (maskote

so namestili na ograjo šolskega parkirišča, na stebre ulične razsvetljave, na vhodna vrata ...), po kateri so otroci s starši peš prihajali v vrtec, v oddelkih drugega starostnega obdobja pa smo določili zbirno mesto v bližini vrtca, od koder smo se zjutraj skupaj z družinami peš odpravili v vrtec. Zaključujemo, da je bila izvedba dejavnosti uspešna, starši in vzgojitelji pa smo spoznali, da je naš zgled najboljši učitelj.

Vrtec pri OŠ Globoko

Koordinator projekta: koordinatorka Mateja Kalin

